

ОФІЦІЙНИЙ РОЗДІЛ

- *Сучасні наукові підходи до розроблення технологій пошуку родовищ вуглеводнів та підземних вод в Україні (доповідач — доктор геологічних наук І.Д. Багрій)*
- *Про наукову та науково-організаційну діяльність Інституту екології Карпат НАН України (доповідач — академік НАН України В.В. Моргун)*
- *Про наукову та науково-організаційну діяльність Державного природознавчого музею НАН України (доповідач — академік НАН України В.В. Моргун)*
- *Про нагородження відзнаками НАН України та Почесними грамотами НАН України і Центрального комітету профспілки працівників НАН України (доповідач — академік НАН України В.Л. Богданов)*
- *Кадрові та поточні питання*

ІЗ ЗАЛИ ЗАСІДАНЬ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ 14 вересня 2016 року

Перед початком засідання президент НАН України академік НАН України Б.Є. Патон вручив державні нагороди провідним працівникам наукових установ Академії та привітав їх з цими високими відзнаками.

* * *

На засіданні Президії НАН України 14 вересня 2016 р. члени Президії НАН України та запрошені заслухали наукову доповідь заступника директора Інституту геологічних наук НАН України доктора геологічних наук **Ігоря Дмитровича Багрія** на тему «**Сучасні наукові підходи до розроблення технологій пошуку родовищ вуглеводнів та підземних вод в Україні**» (див. на с. 18).

У доповіді було наголошено, що фахівці Інституту геологічних наук НАН України створили і реалізували унікальну методику і технологію структурно-термо-атмо-гідролого-геохімічних досліджень — СТАГГТ, яка основана на комплексі геотермічних, радіометричних і газогеохімічних спостережень за еманациями вуглеводневих та інертних газів радіогенного походження, а також за температурними змінами в приповерхневому шарі земної кори. Головною її перевагою порівняно з іншими видами геологічної зйомки є комплексність та розроблені спеціальні технічні засоби для якісних експресних досліджень. Методика забезпечує високий рівень виконання польових робіт як на суходолі, так і в морі, дає змогу здійснювати оперативну лабораторно-аналітичну обробку отриманих даних, дозволяє проводити пошуки та розвідку родовищ нафти, газу, підземних вод, прогнозувати на локальному і регіональному рівнях ділянки видобутку метану вугільних родовищ. СТАГГТ можна швидко адаптувати й для вирішення інших пошукових завдань. Зокрема, для розв'язання проблем дегазації підземних виробок та видобутку шахтного метану, контролю за екологічним станом територій, де розробляються родовища вуглеводнів, та ін.

Доповідь доктора геологічних наук Ігоря Дмитровича Багрія

Академік НАН України Олександр Юхимович Лукін

В обговоренні доповіді взяв участь головний науковий співробітник Інституту геологічних наук НАН України академік НАН України **Олександр Юхимович Лукін**, присвятивши свій виступ проблемі прямих пошуків вуглеводнів.

Ідея прямих пошуків нафти і газу за ореолами їх розсіювання була вперше сформульована фізикохіміком В.А. Соколовим у 1929 р. Майже відразу її взяли на озброєння СРСР і Німеччина. Потім з'явилися інші прямопошукові методики, але всі вони засновані на визначенні аномалій, пов'язаних із сигналами від нафтогазових покладів у різноманітних геофізичних і геохімічних полях. Зараз арсенал таких методик надзвичайно великий, і нафтогазовидо-

бувні компанії з усього світу женуться за все новими і новими їх модифікаціями.

Проте коефіцієнт успішності глибокого буріння на нафту і газ у середньому в світі не перевищує 0,33 (тобто лише 33 свердловини зі 100 є продуктивними). Невисока ефективність прямопошукових методів зумовлена, зокрема, тим, що дослідники, які їх розробляють (хіміки, фізики, геохіміки, геофізики), часто-густо далекі від теоретичних питань формування нафтогазових покладів, а отже, не враховують такі найважливіші чинники, як час, тривалість і механізми формування родовищ вуглеводнів, конкретні умови їх залягання тощо. Крім того, слід зважати ще й на те, що кожен прямопошуковий метод має свої геологічні (геотермодинамічні, гідрогеологічні та ін.) обмеження.

Як приклад академік О.Ю. Лукін навів Лежківське нафтогазове родовище, яке, до речі, активно розроблялося в 60–70-х роках ХХ ст. і було основним постачальником високоякісної нафти для нафтопроводу «Дружба». Родовище експлуатується й дотепер, і зараз ми знаємо, що початково заявлені його запаси були сильно занижені. На цьому родовищі над нафтовим покладом розташоване потужне уранове зруднення. Нафтові поклади такого типу добре виявляються, зокрема, за радіоактивними аномаліями електричних полів та ін. Нижче, на глибині понад 4–5 км розташовані молоді газоконденсатні поклади. Саме при пошуках таких молодих покладів СТАГГТ має бути найбільш успішною.

Значущість СТАГГТ не зводиться до банального прямопошукового аспекту: ось аномалія, бурить і на тій чи іншій глибині знайдете нафту або газ. Ця методика дає змогу виділити ті зони, які є апофізами мантіяного плюму і контролюють нафтогазоносність. На сьогодні головним стратегічним напрямом розвитку світової енергетики є освоєння потенціалу глибоких надр, причому йдеться не лише про вуглеводні, а й про видобуток водню, гелію та інших легких газів. У цьому контексті СТАГГТ може відіграти важливу роль.

Академік-секретар Відділення наук про Землю НАН України, директор Інституту геохімії,

мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України академік НАН України **Олександр Миколайович Пономаренко** зазначив, що науковці Інституту геологічних наук НАН України виконали значний обсяг робіт за методикою СТАГГТ як на суходолі в західній, центральній і східній частинах України, так і в морських акваторіях Чорного та Азовського морів. Досліджено 86 об'єктів, на більшості з яких рекомендовано буріння пошукових свердловин на нафту і газ. На 33 об'єктах свердловини вже пробурено і отримано промислові припливи нафти і газу. Коефіцієнт ефективності методики — близько 90 %.

Сьогодні з метою нарощування енергетичного потенціалу України в рамках проведених досліджень пропонується для розгляду два об'єкти. По-перше, це одне найбільших в Україні Бовтиське родовище горючих сланців, яке розташоване на межі Черкаської і Кіровоградської областей. Родовище розкрите численними свердловинами. Глибина залягання горючих сланців — приблизно 200 м, а їх запаси оцінюються у близько 4 млрд т. Ці сланці можуть бути використані як паливо для електростанцій, а також для вилучення вуглеводнів. За розрахунками фахівців, зі сланцевих покладів Бовтиського родовища можна вилучити до 500 млн т сирової нафти або (при термічному розкладі) 2,9 трлн м³ горючого газу. Проведені наукові дослідження за новітньою пошуковою технологією — СТАГГТ дають усі підстави стверджувати, що в підкратерній та підвальної зонах Бовтиської астроблеми є гігантські запаси вуглеводнів.

Другий об'єкт — Срібнянська депресія, розташована в межах Чернігівської, Сумської та Полтавської областей, в якій прогнозується відкриття значних скупчень вуглеводнів як в осадовому чохла, так і в кристалічному фундаменті.

З огляду на вищевикладене є пропозиція створити галузевий Український науковий центр нафти та газу, підпорядкований НАН України, з метою наукового обґрунтування перспектив нафтогазоносності надр України, визначення пріоритетних і першочергових на-

Академік НАН України Олександр Миколайович Пономаренко

Член-кореспондент НАН України Георгій Віталійович Лисиченко

прямів геологорозвідувальних робіт та їх подальшого наукового супроводу.

Директор Державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України» член-кореспондент НАН України **Георгій Віталійович Лисиченко** звернув увагу на те, що комплексне використання різних геофізичних і геохімічних методів досліджень і врахування особливостей геологічних процесів дали змогу автору розробити і впровадити СТАГГТ для прогнозування перспективних зон і об'єктів на пошуки традиційних і нетрадиційних родовищ вуглеводнів зон континентальних прогинів, морських акваторій та астроблем з позиції гідро-геосинергетичної

Заступник начальника управління Державної комісії України по запасах корисних копалин Ігор Володимирович Леськів

Директор Науково-навчального інституту «Інститут геології» КНУ імені Тараса Шевченка професор Володимир Альбертович Михайлов

біогенно-мантіїної теорії походження вуглеводнів. Близько 30 років ця методика працює в Україні, спочатку на пошук підземних вод, а потім і на поклади вуглеводнів, зокрема на шельфі Чорного моря. Одна свердловина на 5–6 км зараз коштує від 10 млн дол. США, і тому ефективність технології СТАГГТ на рівні 80–90 % може забезпечити значний економічний ефект.

Однак на сьогодні геологічна галузь в Україні практично зруйнована, більшість експедицій ліквідовано. Крім того, розвиток і впровадження результатів зазначених досліджень гальму-

ється через застарілі лабораторні прилади, нестачу бурового обладнання, погане транспортне забезпечення. Цей науковий колектив має унікальні прилади власної розробки, але вони потребують сертифікації. Проте механізму сертифікації в Академії, на жаль, практично немає.

Заступник начальника управління Державної комісії України по запасах корисних копалин кандидат геолого-мінералогічних наук **Ігор Володимирович Леськів** зазначив, що результати робіт, проведених з використанням СТАГГТ, мають високу результативність, підтверджену бурінням. Якщо середній коефіцієнт успішності буріння в Україні та світі становить 0,2–0,3, то СТАГГТ дає результат, близький до 1,0. Він нагадав, що Україна має багаторічний досвід буріння глибоких свердловин. У 1960-х роках бурили до 700 тис. м свердловин на рік, у Карпатському регіоні є свердловина «Шевченківська-1» глибиною 7520 м, яка свого часу була найглибшою в Європі. Нині на території України залишилося багато пустих пробурених свердловин, які розміщені по різних геолого-тектонічних районах. На думку І.В. Леськіва, їх можна використовувати для досліджень, наприклад, теплового чи сейсмічного поля Землі. Якщо реанімувати хоча б деякі з них, це буде величезний дослідницький полігон від кордону з Білоруссю до румунської прикордонної смуги.

Директор Науково-навчального інституту «Інститут геології» Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор геологічних наук, професор **Володимир Альбертович Михайлов** відзначив внесок гідрогеосинергетичної біогенно-мантіїної теорії походження вуглеводнів у розвиток науки, а також створену на її основі технологію СТАГГТ для прогнозування перспективних зон і об'єктів на пошуки традиційних і нетрадиційних родовищ вуглеводнів. Окремо він зупинився на проблемі кадрового забезпечення геологічної галузі. Геологія в Україні нині перебуває під загрозою повного знищення. Цього року всі вищі навчальні заклади геологічного профілю на навчальну програму «Геологія» (до

речі, спеціальності такої вже немає, є лише навчальна програма) за державним замовленням набрали всього 61 особу. Для порівняння: минулого року лише Київський національний університет імені Тараса Шевченка набрав 68 осіб. На думку В.А. Михайлова, для нормального функціонування галузі критична кількість молодих фахівців має становити 200–250 випускників на рік. Ситуація, яка складається сьогодні, призведе до того, що через 4–5 років навіть найефективніші розробки в геологічній галузі впроваджувати у виробництво в Україні буде нікому.

Підсумовуючи обговорення доповіді, академік НАН України **Борис Євгенович Патон** зазначив, що якісна організація наукових досліджень в установах НАН України дозволяє не тільки реалізувати теоретичні напрацювання в технологічні та методичні розробки, а й створювати на їх основі сучасні апаратні комплекси, зокрема для пошуку родовищ корисних копалин. Використання нових технологій та експлуатація розробленого в Інституті геологічних наук НАН України апаратного комплексу дали змогу успішно виконати понад 70 проектів на замовлення гірничовидобувних підприємств України, виробничих структур НАК «Нафтогаз України» та ПАТ «Укргазвидобування», низки приватних компаній. Це істотно сприяло не лише підвищенню ефективності пошуково-розвідувальних робіт на нафту і газ, а й вирішенню проблеми збереження і контролювання стану навколишнього середовища в регіонах видобутку корисних копалин.

Стосовно організації подальших досліджень із зазначеної проблематики Президія НАН України підкреслила недостатній рівень впровадження відповідними галузевими установами та підприємствами розроблених науковцями перспективних методів і технологій, що зменшує конкурентоспроможність вітчизняних науково-прикладних розробок. Тому слід приділити більше уваги підвищенню рівня координації таких робіт, зокрема через інформування органів державної влади, профільних установ та виробничих організацій щодо на-

явності в НАН України перспективних для впровадження у виробничу сферу наукових розробок.

* * *

Далі члени Президії НАН України та запрошені заслухали і обговорили інформацію академіка-секретаря Відділення загальної біології НАН України академіка НАН України **Володимира Васильовича Моргуна** про результати розгляду на розширеному засіданні Бюро відділення звіту про наукову та науково-організаційну діяльність Інституту екології Карпат НАН України.

Інститут було створено 22 жовтня 1991 р. Основними напрямками діяльності установи затверджено комплексне вивчення екосистем і геосоціосистем Українських Карпат та прилеглих територій; обґрунтування способів регулювання їх структури і керування екосистемними та геосоціосистемними процесами з метою оптимізації продукційних, ґрунтозахисних, водорегуляційних та інших корисних функцій; розроблення та вдосконалення методів охорони природи і збереження біорізноманітності, забезпечення умов сталого розвитку Карпатського і суміжних регіонів.

Упродовж звітнього періоду в Інституті проводили комплексне вивчення еко- і геосоціосистем Українських Карпат та прилеглих територій, обґрунтування способів регулювання їхньої структури й керування екосистемними та геосоціосистемними процесами для оптимізації їх корисних функцій. Опрацьовано концептуальні засади використання показників екологічного потенціалу наземних екосистем як природничої основи реалізації програми сталого розвитку з урахуванням географічної, екосистемологічної, соціально-економічної та етнографічної специфіки гірського адміністративного регіону. Проведено дослідження структурних і функціональних механізмів автокорекції в ізольованих і континуальних популяціях рослин, якими забезпечується життєздатність популяцій, діапазони їх безпечних трансформацій за градієнтами природних факторів і дії антропогенних чинників.

Доповідь академіка НАН України Володимира Васильовича Моргуна

Виявлено локалітети рідкісних і зникаючих видів рослин та фітоценозів, встановлено напрями й темпи трансформації рослинного покриву в умовах різного типу заповідних територій. Обґрунтовано методи збереження біорізноманітності і формування методичних та інформаційних засад її моніторингу.

Результати досліджень запропоновано до впровадження в природоохоронній та освітній сферах.

До структури Інституту входить 4 наукові відділи, окремими підрозділами є гербарій, високогірний біологічний стаціонар «Пожижевська», лабораторія хімії та біохімії ґрунту та Центр флуоресцентної мікроскопії як центр колективного користування науковими приладами.

Загальна кількість працівників станом на 2014 р. — 61 особа, у тому числі 40 наукових співробітників, з них — 5 докторів та 26 кандидатів наук (серед них 2 — віком до 35 років). За звітний період захищено 3 докторські і 7 кандидатських дисертацій. Середній вік докторів наук — 60, кандидатів наук — 46 років. Частка позабюджетного фінансування становила в 2014 р. 22,3% від загального обсягу фінансування установи. Протягом 2010—2014 рр. видано 21 монографію, опубліковано 496 статей, з них 52 — у закордонних виданнях. В Інституті видається збірник «Наукові основи збереження біотичної різноманітності».

Науковці Інституту підтримують міжнародні зв'язки в рамках науково-технічного співробітництва та за прямими двосторонніми угодами з науковими установами Польщі, Німеччини, Росії, Болгарії, Нідерландів, Словаччини, Румунії та Білорусі, здійснюють наукове керівництво дипломними роботами студентів вищих навчальних закладів західного регіону.

В обговоренні питання взяли участь академік НАН України Б.Є. Патон, директор Інституту екології Карпат НАН України доктор біологічних наук М.П. Козловський, директор Державної установи «Інститут еволюційної екології НАН України», голова Комісії з перевірки наукової і науково-організаційної діяльності Інституту екології Карпат НАН України академік НАН України В.Г. Радченко, директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я.С. Яцків.

У виступах було зазначено, що за період 2010—2014 рр. та за результатами моніторингу діяльності за 2015 р. — I півріччя 2016 р. в Інституті виконувалися важливі фундаментальні та прикладні дослідження в галузі екології, екосистемології, популяційної екології, екоморфогенезу рослин та охорони природних екосистем. Однак основні наукові напрями досліджень Інституту потребують коригування відповідно до сучасних наукових пріоритетів і вдосконалення їх координації з науковими установами західного регіону України. Бюджетна тематика представлена переважно фундаментальними дослідженнями, прикладних тем і господарських договорів недостатньо. Через це виникають труднощі, спричинені обмеженим фінансуванням, що значно звужує масштаби експедицій і не дозволяє активно розвивати дослідження. Отже, потребує активізації діяльність Інституту із забезпечення додаткового фінансування науково-дослідних робіт за рахунок конкурсної й договірної тематики, міжнародних грантів тощо.

Президія НАН України загалом позитивно оцінила наукову та науково-організаційну діяльність Інституту екології Карпат НАН України за звітний період і прийняла відповідний проект постанови з цього питання.

* * *

Потім Президія НАН України та запрошені заслухали і обговорили інформацію академіка-секретаря Відділення загальної біології НАН України академіка НАН України **Володимира Васильовича Моргуна** про результати розгляду на розширеному засіданні Бюро відділення звіту про наукову та науково-організаційну діяльність Державного природознавчого музею НАН України.

Музей засновано в 1870 р., а в 1940 р. його було підпорядковано Академії наук України. Основними напрямками діяльності установи затверджено розроблення наукових основ природничої музеології, створення, збагачення та збереження фондів колекцій; вивчення біологічної різноманітності та екології окремих груп сучасної і викопної флори та фауни західного регіону України; проведення науково-освітньої, популяризаторської та культурно-просвітницької роботи.

За період 2010–2014 рр. та за результатами моніторингу діяльності за 2015 р. — I півріччя 2016 р. у Музеї виконувалися важливі фундаментальні та прикладні дослідження в галузі екології, зоології, палеонтології, ботаніки і природничої музеології. Зокрема, розроблено методологію вивчення еволюції та хорології різноманіття окремих груп флори і фауни. Визначено методологічну основу застосування созологічних критеріїв в умовах антропогенних та техногенних екоотопів. Сформовано експериментальні методи інвентаризації зоо-, фіто- і ґрунтового різноманіття антропізованих оселищ та критерії оцінки їх созологічної вартості. Створено комп'ютерні довідники баз даних із систематики та екології судинних рослин західного регіону України. Розроблено методологію, яка дозволяє встановити особливості та універсальність адаптаційних механізмів, рівні пластичності й стабільності.

У Музеї проводиться активна робота з координації науково-освітньої діяльності та питань поглиблення професійних знань спільноти природничих музеїв України, налагоджено співпрацю з вітчизняними вищими навчальними закладами, інститутами НАН

України та природоохоронними організаціями держави. Підготовлено стратегію розвитку Музею на найближче десятиліття з метою повнішого охоплення музеологічної та науково-просвітницької діяльності.

Результати досліджень впроваджуються переважно в заходах природоохоронного спрямування, які сприяють невиснажливому господарюванню.

До структури Музею зараз входить 3 наукові відділи: біосистематики та еволюції; музейних інформаційних систем; ландшафтного та біотичного різноманіття. Загальна кількість працівників станом на 2014 р. — 57 осіб, у тому числі 32 наукові співробітники, з них — 5 докторів та 19 кандидатів наук (серед них 3 — віком до 35 років). За звітний період захищено 1 докторську і 6 кандидатських дисертацій. Середній вік докторів наук — 62, кандидатів наук — 41 років. Частка позабюджетного фінансування становила в 2014 р. 29,6 % від загального обсягу фінансування установи. Протягом 2010–2014 рр. отримано 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права, видано 30 монографій, довідників, підручників, опубліковано 379 статей, з них 85 — у англійській мові. В установі видається збірник «Подільський природничий вісник».

В обговоренні питання взяли участь академік НАН України Б.Є. Патон, директор Державного природознавчого музею НАН України доктор біологічних наук Ю.М. Чернобай, завідувач відділу Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, голова Комісії з перевірки наукової і науково-організаційної діяльності Державного природознавчого музею НАН України член-кореспондент НАН України Я.П. Дідух.

У виступах зазначалося, що Державний природознавчий музей НАН України є однією з найстаріших і найбагатших за науковими фондами установ серед природничих музеїв України, його наукові фонди та музейна експозиція мають статус національного надбання. Однак на тлі зростаючого рівня кваліфікації наукових кадрів Музею в установі немає можливості для повноцінного фінансування всіх

видів діяльності та забезпечення в повному обсязі фонду заробітної плати, що перешкоджає працевлаштуванню молодих спеціалістів. Як наслідок значно звужуються перспективи розвитку наукової та науково-фондової роботи. Науковцям установи слід посилити активність у пошуку міжнародних грантів та госпдоговірних тем. Музей має також проблеми, пов'язані з довготривалим ремонтом приміщень для експозиції. Потрібно, незважаючи на фінансові труднощі Академії, докласти максимум зусиль, щоб Музей уже найближчим часом відкрив свої двері для відвідувачів.

Президія НАН України загалом позитивно оцінила наукову та науково-організаційну діяльність Державного природознавчого музею НАН України за звітний період і прийняла відповідний проект постанови з цього питання.

* * *

Члени Президії НАН України розглянули також низку поточних питань:

- схвалено зміни до переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2020 року;
- відповідно до нової редакції Статуту НАН України погоджено зміни до Основних принципів організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України і затверджено положення про відділення та положення про секцію НАН України;
- підтримано рішення про створення робочої групи з координації співпраці НАН України з галузевими і громадськими організаціями промисловців, підприємців та роботодавців;
- вирішено до 75-річчя від дня народження академіка НАН України В.В. Гончарука видати у серії «Бібліографія вчених України» книгу «Владислав Володимирович Гончарук»;
- розглянуто питання щодо перебування іноземного члена НАН України С.Ю. Глазьева у складі НАН України;
- схвалено результати виконання Цільової комплексної програми НАН України «Перспективні дослідження з фізики плазми, керованого термоядерного синтезу та плазмових технологій» на 2014–2016 рр.;
- розглянуто питання про припинення діяльності шляхом реорганізації Міжнародного математичного центру ім. Ю.О. Митропольського НАН України.

* * *

Крім того, Президія НАН України ухвалила низку організаційних і кадрових рішень.

Затверджено:

- кандидата фізико-математичних наук **Несмелову Ольгу Володимирівну** на посаді ученого секретаря Інституту прикладної математики і механіки НАН України;
- кандидата фізико-математичних наук **Хребтова Аркадія Олеговича** на посаді ученого секретаря Інституту магнетизму НАН України та МОН України;
- кандидата технічних наук **Дмитренко Вікторію Юрївну** на посаді ученого секретаря Донецького фізико-технічного інституту ім. О.О. Галкіна НАН України.

Призначено:

- кандидата історичних наук **Гороховатську Ольгу Ярославну** на посаду вченого секретаря Відділення інформатики НАН України;
- кандидата хімічних наук **Кочешева Ігоря Олександровича** на посаду вченого секретаря Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України.

Погоджено кандидатуру:

- кандидата фізико-математичних наук **Венгровича Дмитра Богдановича** на посаду завідувача відділу самоорганізації природних середовищ Відділення геодинаміки вибуху Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України;
- доктора технічних наук **Михальського Валерія Михайловича** на посаду головного наукового співробітника Інституту електродинаміки НАН України;
- доктора технічних наук **Верляня Анатолія Федоровича** на посаду головного наукового співробітника Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України;
- доктора технічних наук **Винничука Степана Дмитровича** на посаду завідувача відділу моделювання енергетичних процесів і систем Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України.

Відзнакою НАН України «За наукові досягнення» нагороджено:

- завідувача відділу Інституту проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України члена-кореспондента НАН України **Шубенка Олександра Леонідовича** за багатолітню плідну наукову, науково-організаційну і педагогічну працю та вагомі творчі здобутки у галузі турбобудування;

Відзнакою НАН України «За професійні здобутки» нагороджено:

- головного наукового співробітника Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України доктора технічних наук, професора **Козіна Леоніда Хомича** за багатолітню невтомну працю вченого і педагога та вагомі професійні здобутки у галузі хімії і технології надчистих металів і металоїдів;
- провідного наукового співробітника Українського мовно-інформаційного фонду НАН України кандидата філологічних наук, професора **Симоненко Людмилу Олександрівну** за багатолітню плідну наукову і педагогічну працю та вагомий особистий внесок у розвиток української наукової термінології і лексикографії;
- головного бухгалтера – начальника Відділу бухгалтерського обліку і звітності НАН України **Пилипенко Валентину Іванівну** за багатолітню сумлінну і відповідальну працю та вагомі здобутки в організації роботи з ведення бухгалтерського обліку і звітності у відповідних службах бюджетних установ Національної академії наук України.

Відзнакою НАН України «За сприяння розвитку науки» нагороджено:

- президента Союзу хіміків України **Голубова Олексія Григоровича** за багатолітню плідну, невтомну працю та активне сприяння розвитку вітчизняної хімічної науки і промисловості;
- генерального директора Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв **Кривоноса Павла Олександровича** за багаторічну плідну працю, особистий внесок у справу видання наукової літератури та активне сприяння популяризації наукових здобутків вчених Національної академії наук України;
- ректора Харківського національного університету мистецтв ім. І.П. Котляревського кандидата мистецтвознавства **Веркіну Тетяну Борисівну** за багаторічну плідну творчу працю та активне сприяння розвитку науки і культури в Україні.

Почесною грамотою Президії НАН України і Центрального комітету профспілки працівників НАН України нагороджено:

- старшого наукового співробітника Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Під-

стригача НАН України кандидата фізико-математичних наук **Бутрак Іванну Орестівну** за плідну наукову працю та особистий внесок у розвиток досліджень у галузі механіки деформівного твердого тіла;

- завідувача відділу Інституту геологічних наук НАН України доктора геологічних наук **Дикань Наталію Іванівну** за багаторічну плідну наукову і науково-організаційну працю та вагомі творчі здобутки у галузі палеонтології і стратиграфії;

- провідного наукового співробітника Інституту геологічних наук НАН України доктора геологічних наук **Климчука Олександра Борисовича** за багаторічну плідну творчу високопрофесійну працю та вагомий особистий внесок у розвиток геологічної науки;

- завідувача відділу Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України **Дьякову Аллу Миколаївну** за багаторічну плідну і сумлінну працю, особисті творчі здобутки та вагомий внесок у розвиток патентно-ліцензійної і видавничої діяльності в інституті;

- директора Наукової бібліотеки Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова **Подрезову Марину Олексіївну** за багатолітню сумлінну працю, вагомі здобутки у професійній діяльності та значний особистий внесок у розвиток справи бібліотечно-інформаційного забезпечення науки, культури й освіти в Україні;

- трудовий колектив Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва за активну роботу з творчої інтеграції вищої школи і науки, вагомі заслуги у заснуванні і зміцненні відомих національних шкіл з аграрної науки, вихованні висококваліфікованих фахівців сільського господарства та з нагоди 200-річчя від дня заснування університету.

Подякою НАН України відзначено:

- почесного директора Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України академіка НАН України **Лебедева Євгена Вікторовича** за багатолітню плідну наукову і науково-організаційну працю, вагомі творчі здобутки у галузі хімії і технології багатокомпонентних полімерних систем і композитів та визначний внесок у розвиток інституту.

За матеріалами засідання підготувала О.О. МЕЛЕЖИК